

LABORE ET ZELO

Силабус вибіркової навчальної дисципліни

МИСТЕЦЬКЕ РУКОДІЛЛЯ

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Обсяг: 4 кредити ЄКТС

Рік: 2025-2026

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Затверджено: протокол № 11 від 14.02.2025

1. Інформація про викладачку

Ім'я	Матвієнко Світлана Іванівна
Контакти	E-mail: matvienko.si@ndu.edu.ua , тел.: (096) 697-37- ..
Робоче місце	Кафедра дошкільної освіти (ауд. 329А Нового корпусу НДУ ім. Миколи Гоголя)
Години консультацій	Середа: 13:30 – 14:50

2. Опис курсу

Однією із затребуваних сфер людського життя є та, яка дозволяє людині розкрити власні творчі сили, втілити задуми, провести час за цікавим заняттям. Саме тому в усіх цивілізованих країнах світу в культурно-освітній практиці роботи з людьми різного віку є ланка, яка дозволяє організувати творчу роботу предметно-прикладного спрямування за використання різних технік, матеріалів художньо-практичної діяльності.

Мистецьке рукоділля – від художньо-перетворювальної діяльності, що базується на поєднанні художнього конструювання (дизайну) та художньої ручної праці. У багатьох країнах світу визнається таке формулювання елементарного дитячого дизайну в його спрямуванні на роботу з різними матеріалами у доступних видах художніх технік. У практиці сучасних закладів дошкільної освіти й школи дітей та учнів залучають до занять мистецьким рукоділлям. Активно розвивається даний напрям роботи у позашкільних установах, центрах розвитку дітей, дитячих клубах тощо.

Курс «*Мистецьке рукоділля*» розроблений для бакалаврів, які бажають розвинути та удосконалити художньо-творчі здібності та уміння роботи з різними матеріалами, техніками у художньо-практичній діяльності.

Мета навчальної дисципліни «Мистецьке рукоділля» - оволодіння здобувачами освіти комплексом знань, фахових умінь і навичок з організації художньої праці та художнього конструювання (дизайну) задля формування у дітей / учнів технологічної і предметно-перетворювальної компетентності.

Завдання:

- ознайомлення здобувачів освіти із світовою практикою дитячого мистецького рукоділля в її спрямуванні на їхню власну професійну діяльність;
- ознайомлення здобувачів освіти із теоретичними основами художньої праці та дизайну;
- ознайомлення здобувачів освіти із головними аспектами дитячого дизайну, прийнятого у вітчизняній і світовій освітній практиці;
- оволодіння майбутніми педагогами теоретичними та дидактичними засадами мистецького рукоділля стосовно роботи з дітьми / учнями;
- засвоєння майбутніми педагогами необхідних практичних умінь і навичок щодо композиції твору; виготовлення та художнього оформлення виробів, технологічних прийомів обробки різних матеріалів, роботи в різних техніках;
- розвиток у студентів художнього сприйняття: відчуття кольору, форми, пропорції, динаміки тощо.

- удосконалення професійної компетентності майбутніх педагогів.

Вивчення курсу «Мистецьке рукоділля» передбачає формування у студентів наступних компетентностей:

- знання та розуміння предметної області й розуміння професійної діяльності;
- здатність застосовувати набуті знання й уміння у практичних ситуаціях;
- здатність до методично та технологічно правильно організації занять дітей / учнів художньо-перетворювальною діяльністю у закладі освіти;
- здатність до організації гурткової роботи з мистецького рукоділля у закладі освіти;
- здатність до виконання творчої практичної роботи (виробу) у різних художніх техніках;
- здатність до виготовлення виробу за використання різних видів матеріалів;
- здатність до роботи у команді та організації ефективної індивідуальної роботи (як власної, так і роботи дітей / учнів);
- здатність запроваджувати інноваційні підходи щодо художньо-творчої діяльності в освітній процес закладів освіти.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений на денній формі навчання: лекції (у тому числі – у форматі творчих студій) 20 годин; лабораторно-творчі заняття – 20 годин, організація самостійної роботи – 80 годин. На основі самостійної роботи, шляхом самовдосконалення та самовиховання бакалавр має опанувати художні техніки і навички роботи з різними матеріалами; працювати над завданнями та реалізацією творчих проєктів з метою безперервного підвищення рівня майстерності.

Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання, консультації, пояснення, моделювання, поточного коментарю, вправлення. Для вивчення світового досвіду у галузі мистецького рукоділля; для уточнення техніки виконання виробу використовуватиметься широкий спектр відеоматеріалів. Для обрання художнього образу виробу застосовуватимуться матеріали сайтів мережі Інтернет. Навчання, з урахуванням можливостей його дистанційної організації, відбуватиметься на платформі Moodle (в навчально-інформаційному університетському середовищі Уніком) НДУ імені Миколи Гоголя використанням продуктів інших віртуально-інформаційних платформ, тому здобувачам вищої освіти потрібно мати обліковий запис Google та електронну пошту [@gmail.com](mailto:).

Організація навчання

Обсяг: 20 год.	Теми лекційних занять
2 год.	Мистецьке рукоділля як вид світової художньо-творчої практики
4 год.	Художня праця: сутність, ґенеza, її мистецькі та освітні практики
4 год.	Дизайн як явище духовної практики людства
6 год.	Дитячий дизайн: новітнє явище в організації художньо-творчої роботи. Творчі проєкти
2 год.	Методика проведення занять на основі дитячого мистецького рукоділля у закладі освіти
2 год.	Організація гуртка мистецького рукоділля у закладі освіти
20 год	Теми лабораторних занять
2 год.	Конструювання з паперу. Модульне оригамі

2 год.	Конструювання з паперу. Квілінг
2 год.	Робота з тканиною. Розкрій (робота з викрійкою). Шви та пошиття.
2 год.	Робота з тканиною. Пошиття м'якої іграшки з фетру.
2 год.	Робота з тканиною. Лялька Тильда
2 год.	Робота з тканиною. Лялька-мотанка
2 год.	Робота з тканиною та нитками. Виготовлення сувеніру з ниток (тканини)
2 год.	Конструювання з викидного матеріалу.
2 год.	Конструювання з пластичних матеріалів.
2 год.	Технології декорування та дизайну.
Самостійна робота	
80 год.	Опрацювання запропонованої мистецтвознавчої та фахової літератури з питань дизайну, дитячого дизайну, художньої праці, декоративно-ужиткового мистецтва, рукоділля тощо. Перегляд відеоматеріалів щодо з'ясування практики художньої праці та дитячого дизайну. Перегляд відеоматеріалів щодо пошуку теми й художнього образу майбутньої творчої роботи. Перегляд відеоматеріалів щодо самостійного удосконалення художньої техніки та технології виготовлення виробу. Складання карти-схеми роботи над творчим виробом або проектом. Підготовка матеріалів до кожного лабораторного заняття. Оформлення результатів опрацювання теми у вигляді технологічних карт, інструкцій виготовлення виробу з розгорткою, розробка фрагменту предметно-перетворювальної діяльності з дітьми / учнями. Робота над виготовленням поробки, її презентації. .

Система оцінювання

Форми проміжного та підсумкового контролю

Назва теми	Кількість балів
Кейс теоретичних матеріалів	(усього) 10
1) розробка мініпроектів (5 балів один, усього – 2 проекти)	10
Кейс матеріалів і виробів лабораторних занять:	(усього) 60
1) Робота над виробом в обраній художній техніці	50
2) укладання супровідної документації / презентації до виробу	10
Залік	30

Методи та засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з вибіркової дисципліни «Мистецьке рукоділля» є: робота на лабораторних заняттях; активна участь у практичних заходах творчих лекцій; генерування ідей; здатність до вияву креативності; старанність у роботі над виробом тощо.

Аудиторна та самостійна робота здобувача освіти забезпечується всіма необхідними навчально-методичними засобами, задля належного вивчення навчальної дисципліни чи окремої її теми, а саме: навчальними та навчально-методичними посібниками,

презентаціями лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями. Вивчення дисципліни «Мистецьке рукоділля» включає в собі й дистанційну організацію навчання, зокрема, в системі віртуального навчального середовища НДУ ім. Миколи Гоголя – Уніком, та за допомогою платформ Google, Zoom тощо.

Поточний контроль з навчальної дисципліни «Мистецьке рукоділля» проводиться в таких формах: активна робота на лекціях творчо-практичного характеру та лабораторних заняттях (зокрема, активна участь у роботі над виробами, їхніми презентаціями, обміні творчими ідеями тощо), виконанні практичних завдань тощо.

Методи поточного контролю: усний та письмовий.

Форма модульного контролю: тестові завдання у програмі Уніком.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти: рівень знань; якість виконання практично-творчих завдань; самостійність виконання; вміння розробляти проекти та творчі завдання; здатність до продукування нових, творчих ідей та їхнього втілення у художній виріб тощо.

Критерії поточного (формульованого) оцінювання

Форми роботи	Зміст роботи	Розподіл оцінок
Лабораторне заняття	Креативність у створенні художнього виробу	0-2
	Технічна якість виконання творчої роботи	0-2
	Вияв творчості у презентації виробу	0-1
	Разом	0-5

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на лабораторному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів): **5 балів** – опановано основні технічні прийоми виготовлення художнього виробу; він має творчий характер; його презентація цікава, творча; **4 бали** виставляються студенту тоді, коли він допустив несуттєві помилки стосовно виготовлення виробу й вони можуть бути усунені при доопрацюванні; **3 бали** виставляється студенту тоді, коли завдання виконані частково, вони майже позбавлені творчості та якості виконання; **2 бали** – завдання виконане, допущені незначні помилки, які можуть бути усунені до складання заліку; **1 бал** – завдання виконано неправильно.

Критерії проміжного та підсумкового оцінювання

Форми роботи	Зміст роботи	Розподіл балів
Розробка мініпроєкту	Дотримання стратегії проєктної діяльності	0-6
	Актуальність теми	0-2
	Правильність оформлення	0-2
	Разом	0-10
Розробка кейсу метод. матеріалів і супровідних матеріалів до лабор. занять	Креативність у розкритті художнього образу твору	0-20
	Технічна правильність виконання виробу	0-30
	Методична правильність укладання супровідних документів до виробу	0-10
	Разом	0-60
залік	Студент/студентка демонструє високий рівень знань в обсязі питань білета, демонструючи володіння матеріалом основних посібників і додаткових	27-30

	літературних джерел; користується сучасною науковою термінологією, орієнтується у системі понять, науково правильно їх тлумачить; володіє методами наукового аналізу. Відповідь повна, матеріал викладено у повній логічній послідовності літературною мовою, дає правильні, точні, повні, ґрунтовні відповіді	
	Студент/студентка демонструє недостатньо повну, але змістовну відповідь на питання білета; добре володіє матеріалом; орієнтується в системі понять, але припускається поодиноких несуттєвих помилок у їх тлумаченні. Має ґрунтовні теоретичні знання, але може допустити незначні неточності у побудові відповіді. Неповно розкриває зміст питання	22,5-26,6
	Студент/студентка має фрагментарні знання, презентує неповну відповідь, помиляється у визначенні основних понять; не вміє обґрунтувати свої думки; викладає матеріал непослідовно, допускає помилки.	18-22
	Студент/студентка не володіє необхідними для побудови відповіді знаннями та вміннями. Виявляє незнання теоретичного матеріалу; помиляється у визначенні основних понять. Поставлені запитання розкриває неправильно	0-17,5
	Разом	0-30
	РАЗОМ:	0-100

Політика курсу

Безпека – понад усе. У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу. У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте перейти до безпечного місця та повідомити про це викладача.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом цього курсу, оскільки у ньому набуваються знання сучасної мистецької практики дитячого рукоділля та практичні уміння у роботі з різними матеріалами у різних художніх техніках. Проте, якщо Ви бажаєте навчатися дистанційно – можна узгодити графік навчання на основі навчальної платформи Уніком. У такому разі здобувач вищої освіти, займаючись самонавчанням, спрямовує свою самостійну роботу на удосконалення навичок, пропонованих на лекційному / лабораторному занятті.

Запізнєння. Крайньою межею здачі контрольних (підсумкових) матеріалів є три дні до дати заліку. Після цієї дати завдання не приймаються.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання роботи студентів можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви у письмовій формі.

Академічна доброчесність та плагіат. Даний курс передбачає певний обсяг самостійної навчальної роботи студентів з науковими джерелами, періодикою та нормативною базою з дошкільного виховання, а також коректного їх укладання відповідно до запропонованих викладачем завдань. Усі завдання мають індивідуальне спрямування, передбачають творчу роботу студентів та виключають можливість прямого користування матеріалами або уникнення посилання на них. За наявності плагіату у завданнях, виконаних студентом, керівник курсу не зараховує їх.

Мобільні пристрої на заняттях використовуються тільки з дозволу викладача, оскільки вони можуть слугувати джерелом пошуку нових ідей у галузі різних видів творчих робіт з

мистецького рукоділля (лабораторні заняття).

Поведінка в аудиторії. Під час аудиторних занять вільність спілкування, пересування студентів допускаються у межах проведення практичних занять. Запізнення категорично виключаються.

Література

Основна

1. Матвієнко С. І. Художня праця та основи дизайну: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016. 201 с.
2. Матвієнко С. І. Практикум і методичні рекомендації до навчальної дисципліни "Художня праця та основи дизайну": навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 198 с.
3. Методичні матеріали до лабораторного практикуму навчальної дисципліни «Художня праця та основи дизайну» / уклад. С. І. Матвієнко, Т. Г. Коломoeць, О. В. Лісовець. Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 119 с.
4. Половіна О., Кондратець І. Артосвіта : навчально-методичний посібник. Київ: Київ ун-т ім. Б. Грінченка, 2022. 556 с.
5. Тищенко В. П., Єніна Л. Л., Савченко Л. М. Дошкільна дизайн-освіта: первинна діагностика обдарованості : метод. посіб. Київ: ТОВ "Інформаційні системи", 2011. 433 с.

Додаткова

1. Ковальов О. Є. Методика викладання декоративного мистецтва у початковій школі : навч. посібник для вузів. Суми : Мрія, 1997. 204 с.
2. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навч. посіб. Київ: Видавничий дім "Слово", 2009. 172 с.
3. Максименко О. А. Дизайн и дети. Николаев, 2000. 160 с.